

Sygn. akt VIII U 276/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 listopada 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Grażyna Łazowska
Protokolant	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 21 października 2020 r. w Gliwicach

sprawy M. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

przy udziale J. Ś.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania M. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 30 grudnia 2019r. **nr** 496

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza że ubezpieczona M. W. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek J. Ś. poczynając od 1 czerwca 2019 roku;
- zasądza od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej M. W. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) Sędzia Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 276/20

UZASADNIENIE

Decyzją z 30 grudnia 2019r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie przepisów ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że M. W. jako pracownik u płatnika składek J. Ś. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 1 czerwca 2019r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że zarówno M. W.

jak i płatnik składek nie wykazali, że zachodziła konieczność utworzenia stanowiska managera w restauracji, która cały czas jest przygotowana do otwarcia. W restauracji nadal prowadzone są prace wentylacyjne oraz budowlane co potwierdza, że stanowisko nie było utworzone z zapotrzebowania pracodawcy na taki charakter pracy. W ocenie organu rentowego umowa o pracę zawarta z M. W. została zawarta dla pozorów i zgodnie z art. 83§ 1 k.c. jest nieważna.

W odwołaniu od decyzji M. W. wniosła o jej zmianę przez uznanie, że podlegała ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 1 czerwca 2019r., gdy faktycznie wykonywała umówioną pracę. Odwołująca wniosła także o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Na rozprawie 12 sierpnia 2020r. zainteresowany J. Ś. oświadczył, że przychylił się do stanowiska odwołującej.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniosł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w skarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca M. W. dwanaście lat temu ukończyła Wydział Prawa i Administracji – Administrację Sądową. Nie pracowała w zawodzie. Pracowała w gastronomii na różnych stanowiskach, w sklepie, miała firmę sprzątającą, a w latach 2016-2019 wraz ze współniczką prowadziła lokal gastronomiczny w G.. Był to bar bistro dla dzieci. Zainteresowany J. Ś. przychodził do tego baru wraz z dzieckiem. Ponieważ odwołująca nie dogadywała się ze współniczką postanowiły lokal odstąpić osobie, którą znały z widzenia i również zainteresowany J. Ś. był znajomym tej osoby. Na początku maja 2019r. do odwołującej zadzwonił zainteresowany J. Ś. z propozycją zatrudnienia. Odwołująca M. W. miała być managerem lokalu J. Ś., który miał być otwarty za kilka miesięcy. Zainteresowany zaproponował odwołującej takie stanowisko wiedząc, że miała już w tym doświadczenie. Pierwotnie zainteresowany wraz z kolegą zamierzał w lokalu tym otworzyć restaurację, lecz na około dwa miesiące przed zatrudnieniem odwołującej kolega wycofał się ze współpracy. W lokalu tym trwały prace budowlane i zainteresowany miał zamiar zawrzeć umowę franczyzową na prowadzenie restauracji (...). Umowa taka została przez niego zawarta 20 lipca 2019r. Miał to być kolejny już lokal zainteresowanego, gdy prowadzi on już dwa inne lokale – puby w T. i K.. W dniu 30 maja 2019r. odwołująca zawarła z zainteresowanym umowę o pracę na stanowisko menagera restauracji na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy i za wynagrodzeniem 4 920,79 zł brutto, z datą rozpoczęcia pracy od 1 czerwca 2019r. Odwołująca miała się zająć analizą rynku gastronomicznego w T., wyborem sprzętu kuchennego, kontaktem z firmą leasingową wybraną przez zainteresowanego, doглядaniem czy prace budowlane są wykonane, doborem wystroju. Zainteresowany nie miał doświadczenia w takich rzeczach, ponieważ do tej pory prowadził puby a nie restauracje. Obok remontowanego lokalu znajduje się pub należący do zainteresowanego, w którym bywał on prawie codziennie. Odwołująca faktycznie umówioną pracę wykonywała. Prawie każdego dnia przyjeżdżała do pracy na godzinę 8 i była tam do godziny 13-14, po czym jeździła do sklepu (...) czy Castoramy po różne materiały budowlane, w przypadku gdy pracownik wykonujący remont dzwonił do niej i prosił o przywiezienie czegoś. Odwołująca na listach obecności wpisywała godziny, w których pracowała. Przedkładała zainteresowanemu notatki, w których wpisywała w jakich sklepach była i potem zainteresowany wyliczał kwotę przeznaczoną na paliwo. Było to 50 zł lub 80 zł. W sierpniu odwołująca nie jeździła już do sklepów. Zajmowała się wówczas kontaktami z firmami, pilnowaniem pracowników budowlanych. Czasami pracowała w domu. W lipcu odwołująca odbyła szkolenie, które przeprowadził M. N. - franczyzodawca firmy prowadzonej przez zainteresowanego, który zgodnie z umową franczyzy zawartą z firmą zainteresowanego był zobowiązany do przeprowadzenia takiego szkolenia. Szkolenie to trwało cztery dni od godziny 10 do 17 i odbywało się w lokalu M. N. – B. Bar ” J. L. ”. Przedmiotem tego szkolenia było przygotowanie do samodzielnego prowadzenia lokalu. Odwołująca widziała umowę franczyzową, którą zawarł zainteresowany. W umowie tej franczyzodawca proponuje rodzaj wyposażenia, w tym również sprzętu kuchennego, ale franczyzobiorca może przedstawić swoje propozycje, które potem muszą być zaakceptowane przez franczyzodawcę. W dniu podjęcia pracy odwołująca przeszła szkolenie BHP. Wcześniej uzyskiwała także orzeczenie o zdolności do pracy od lekarza medycyny

pracy. Pod koniec maja odwołująca dowiedziała się, że jest w ciąży. Poinformowała o tym pracodawcę i nie stanowiło to przeszkody do zawarcia umowy o pracę. Od 7 miesiąca ciąży, to jest od 1 września 2019r. odwołująca przebywała na zwolnieniu lekarskim i następnie urodziła swoje drugie dziecko. Zainteresowany nie zatrudnił innej osoby na miejsce odwołującej licząc, że po urodzeniu dziecka powróci do pracy. Zainteresowany planował otworzyć lokal jesienią 2019r., ale pojawiły się problemy dotyczące głównie wentylacji. Obecnie otwarcie lokalu przesuwa się ze względów finansowych związanych z pandemią oraz osobistych zainteresowanego.

We wrześniu bieżącego roku zainteresowany wznowił prace wykańczające oraz rozpoczął rekrutację pracowników do restauracji.

Sytuacja finansowa zainteresowanego pozwalała na zatrudnienie odwołującej za umówionym wynagrodzeniem.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zawartej w aktach organu rentowego, zeznań świadka M. N., zainteresowanego J. Ś., zeznań odwołującej (protokół elektroniczny z rozpraw z 12 sierpnia 2020r. czas 00:06:00 – 00:30:31, z 21 października 2020r. czas 00:03:30 – 01:53:51).

Sąd dał wiarę zeznaniom słuchanych w sprawie świadka M. N., zainteresowanego J. Ś. oraz odwołującej, gdyż były one rzeczowe, logiczne, szczegółowe, zgodne ze sobą i korespondującego ze zgromadzoną w sprawie dokumentacją.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie M. W. zasługują na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust.1 pkt 1 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2020r., poz.266 ze zm.), zwanej ustawą, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami, z wyłączeniem prokuratorów.

Po myśli art. 11 ust. 1 ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu podlegają osoby wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 1, 3 i 12, zaś według art. 12 ust. 1 ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy, pracownicy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Za pracownika natomiast – w myśl art. 8 ust 1 ustawy - uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem, że jeżeli pracownik spełnia kryteria określone dla osób współpracujących, o których mowa w ust. 11 - dla celów ubezpieczeń społecznych jest traktowany jako osoba współpracująca.

W orzecznictwie przyjmuje się, że pojęcia pracownik i zatrudnienie nie mogą być interpretowane na użytek ubezpieczeń społecznych inaczej niż interpretuje je akt prawny określający prawa i obowiązki pracowników i pracodawców - Kodeks pracy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 30.05.2005r., sygn. akt III AUa 283/2005).

Według definicji zawartej w art. 22 Kodeksu pracy, przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

W rozpoznawanej sprawie przedmiotem sporu był fakt podlegania przez odwołującą M. W. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownika zatrudnionego w firmie (...). Fakt zatrudnienia odwołującej przez płatnika składek był bowiem negowany przez organ rentowy, który stanął na stanowisku, że umowa została zawarta przez strony jedynie dla stworzenie odwołującej możliwości skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia chorobowego i stąd jest nieważna.

Podkreślić należy, iż stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy, czy też zawarcia umowy o pracę dla pozoru (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25 stycznia 2005r., sygn. akt II UK 141/2004, OSNP 2005/15/235, wyrok Sądu Najwyższego z 14 marca 2001r., II UKN 258/00, OSNP z 2002/21/527).

Każdy przypadek musi być potraktowany i rozstrzygnięty w sposób indywidualny, na podstawie nie tylko treści umowy, ale też całokształtu okoliczności faktycznych, związanych z wykonywaniem danego zatrudnienia. Przede wszystkim należy zbadać, czy dane zatrudnienie wypełniało cechy stosunku pracy.

W ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala na przyjęcie, że z dniem 30 maja 2019r. doszło do zawarcia ważnej umowy o pracę pomiędzy odwołującą M. W. a J. Ś., umowa ta była przez nią faktycznie wykonywana począwszy od 1 czerwca 2019r.

Odwołująca rzeczywiście umówioną pracę wykonywała aż do przejścia we wrześniu 2019r. na zwolnienie lekarskie, co potwierdzają zgodne ze sobą, szczegółowe, logiczne i przekonujące zeznania słuchanych w sprawie świadka, korelujące z nimi zeznania zainteresowanego i odwołującej, jak również zgromadzona w sprawie dokumentacja. Odwołująca pracowała jako manager. Wykonywała swoją pracę codziennie i uzyskiwała z tego tytułu umówione wynagrodzenie. Podlegała zainteresowanemu i zdawała przez nim sprawę z wykonanej pracy. Ubezpieczona miała zająć się analizą rynku gastronomicznego w T., wyborem sprzętu kuchennego, kontaktem z firmą leasingową wybraną przez zainteresowanego, doglądaniem czy prace budowlane są wykonane, doborem wystroju i faktycznie, jak wynika z materiału dowodowego, pracę tę świadczyła, a ciąży, o której ubezpieczona wiedziała

w czasie zawarcia umowy oraz wiedział o niej także zainteresowany, nie stanowiła przeszkody do świadczenia tej pracy. Ubezpieczona uzyskała od lekarza medycyny pracy zdolność do wykonywania pracy, przeszła szkolenie BHP oraz szkolenie przeprowadzone przez franczyzodawcę M. N.. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, że po stronie zainteresowanego istniała potrzeba zatrudnienia osoby na stanowisku managera, gdy zamierzał on otworzyć kolejny już trzeci lokal. Potrzebna była mu osoba, która zajęłaby się w szerokim rozumieniu organizacją tego lokalu, gdy sam zajmował się funkcjonowaniem swoich dwóch innych lokali w T. i K.. Zainteresowany początkowo miał w tym lokalu prowadzić restaurację z kolegą, lecz ten na około dwa miesiące przed zatrudnieniem odwołującej wycofał się ze współpracy. W tej sytuacji nie dziwi fakt zatrudnienia odwołującej zwłaszcza, że miała ona doświadczenie w prowadzeniu baru - restauracji, bo działalność taką wcześniej wykonywała (o czym zainteresowany wiedział), w odróżnieniu od zainteresowanego, który prowadzi działalność w zakresie pub-ów. Okoliczność, że lokal do chwili obecnej nie został otwarty nie stanowi o tym, że ubezpieczona pracy tam rzeczywiście nie świadczyła. Przekonujące są zeznania zainteresowanego, że powodem opóźnienia w otwarciu lokalu, który w założeniu miał działać od jesieni 2019r., były problemy z wentylacją (co potwierdziła także odwołująca), a następnie względy finansowe związane z pandemią oraz względy osobiste. Zainteresowany zeznał, że we wrześniu bieżącego roku podjął ostateczne prace wykańczające a także rekrutację pracowników w zamiarze otwarcia w niedługim czasie restauracji.

Sytuacja finansowa zainteresowanego pozwalała na zatrudnienie odwołującej.

Zaznaczyć trzeba, że sam fakt zawarcia umowy o pracę z kobietą w ciąży nie dyskwalifikuje jej do świadczenia pracy w rozumieniu art.22 Kodeksu pracy.

W myśl bowiem utrwalonego w tym zakresie orzecznictwa sądowego, podjęcie pracy przez kobietę w ciąży, nawet gdyby głównym motywem było uzyskanie przez nią świadczeń z ubezpieczeń społecznych nie jest naganne, ani tym bardziej sprzeczne z prawem, jeżeli praca ta była faktycznie wykonywana (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 21 stycznia 2014r., III AUa 794/13, a także Sądu Najwyższego z 6 lutego 2006r., III UK 156/05, LEX nr 272549, wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005r., II UK 320/04, OSNP 2006/7-8/122).

Reasumując, skoro odwołująca M. W. od 1 czerwca 2019r. rzeczywiście wykonywała pracę na rzecz płatnika składek na podstawie zawartej umowy o pracę, to podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom jak w decyzji zaskarżonej, począwszy od 1 czerwca 2019r.

W konsekwencji takiego stanowiska Sąd z mocy art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. w pkt 1 wyroku zmienił zaskarżoną decyzję orzekając jak w sentencji.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. w związku z art.99 k.p.c. oraz w związku z §9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie (t.j. Dz.U. z 2016r., poz.1800 ze zm.).

(-) sędzia Grażyna Łazowska